

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Сумська обласна державна адміністрація
Інститут педагогіки НАПН України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України
Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИЩОЇ ОСВІТИ: ГЛОБАЛЬНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ ЗМІН

Матеріали III Міжнародної
науково-практичної конференції

06–07 квітня 2016 року

Том 1

Суми
Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка
2016

Годлевська К. В. Порівняльний аналіз досвіду професійної підготовки вчителів початкових класів в Угорщині та Україні	128
Горських Ю. В. Особливості підготовки вчителів хореографії в образах країнах пострадянського простору.....	130
Грицай Н. Б. Підвищення якості методичної підготовки майбутніх учителів біології засобами інноваційних технологій	133
Дейниченко В. Г. Забезпечення когнітивно-процесуального етапу технології підготовки майбутніх учителів гуманітарного профілю до навчання старшокласників проектної навчально-пізнавальної діяльності....	137
Іваній І. В. Організаційно-педагогічні умови формування інноваційної культури майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту.....	139
Іванчук Г. С. Професійна компетентність майбутнього вчителя іноземної мови	141
Калюжна Т. Г. Взаємодоповнення аксіологічного й акмеологічного підходів до проблеми готовності майбутнього вчителя до інноваційної діяльності.....	142
Клочко О. М. Жіноча гімназія як інноваційний навчальний заклад дореволюційної освітньої системи Російської Імперії	144
Кобюк Ю. М. Оптимізація професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів засобом інтерактивних технологій.....	147
Коваленко Н. В. Оцінювання результатів курсового дослідження з навчальної дисципліни «Педагогіка».....	150
Ковтун Г. І. Підготовка майбутнього вчителя математики та економіки до проведення інтегрованих уроків	152
Котун К. В. Готовність майбутнього вчителя до інноваційної діяльності: мотиваційний аспект навчання засобами інформаційно-комунікаційних технологій	155
Кочина В. В. Формування комунікативної компетентності майбутніх інженерів-педагогів із використанням інтерактивних форм організації навчання.....	157
Мынбаева А. К., Анарбек Н. А. Інновації в освіті в Казахстані: методика преподавания предмета «Самопознания».....	161
Morhova I. V. Technology of development of the teacher professional competence	167
Павленко А. І. Організаційно-методичне забезпечення процесу формування правової культури майбутніх юристів	169
Павлюк В. І. Організаційне забезпечення багаторівневої педагогічної освіти в англомовних країнах	172
Пономаренко Г. В. Організаційно-методичні умови розвитку професійної компетентності вчителів загальноосвітніх навчальних закладів ...	174
Семенов А. А., Носова Т. М., Колыванова Л. А. Подготовка магистров биологического образования к осуществлению научно-исследовательской деятельности	177
Сілютіна І. О. Впровадження інноваційних елементів шведського досвіду в освітню діяльність України	181
Скиба М. М. Значення навчальної дисципліни «Організація еколого-педагогічної діяльності» для майбутніх учителів біології.....	184

впровадження в навчальний процес таких курсів і спецкурсів: «Гендерні аспекти вікової психології», «Етнічна психологія» тощо.

Отже, позитивний досвід підготовки вчителів іноземних мов у Швеції може бути використаний в Україні у вигляді таких реформативних змін: надання студентам широких можливостей вибору дисциплін і викладачів; посилення уваги до розвитку міжкультурної компетенції майбутніх учителів іноземних мов; посилення уваги до розвитку здатності вчителів іноземних мов отримувати фахові знання впродовж усього життя; посилення соціально-гуманітарної направленості підготовки майбутніх учителів. Відповідно до цього розроблено напрями впровадження елементів досвіду Швеції в системі професійної підготовки вчителів іноземних мов України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баркасі В. В. Формування професійної компетентності в майбутніх учителів іноземних мов : Автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / В. В. Баркасі ; Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського (м. Одеса). – О., 2004. – 21 с.
4. Мисечко О. Є. Становлення професійної підготовки вчителя іноземної мови в Україні як системи / О. Є. Мисечко // Історико-педагогічний альманах. – 2008. – Вип. 1. – С. 28–34.
5. Мовчан Л. Комунікативно-орієнтоване навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах Швеції [Електронний ресурс] / Л. Мовчан // Педагогічні науки. – 2013. – Вип. 2. – С. 45–50. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/pena_2013_2_9.pdf
6. Руднік Ю. Навчання іноземних мов в школах Швеції: організаційний дискурс [Електронний ресурс] / Ю. Руднік // Імідж сучасного педагога. – 2013. – № 4. – С. 33–36. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/isp_2013_4_11.pdf.
7. Web-site «Higher education in Sweden» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.hsv.se/2.539a949110f3d5914ec-800056285.html>

М. М. Скиба
Інститут вищої освіти НАПН України

ЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ» ДЛЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ

Вимоги, що ставляться до підготовки вчителя біології, педагогічна діяльність якого безпосередньо пов'язана з реалізацією завдань екологічної освіти й виховання у школі, передбачають формування глибоких наукових знань з екології та методики її викладання, уміння працювати з науковою та методичною літературою, самостійно виконувати наукові дослідження, організовувати природоохоронну роботу й виховні заходи екологічного спрямування. Цьому сприяє викладання навчальної дисципліни «Організація еколого-педагогічної діяльності».

Навчальна дисципліна «Організація еколого-педагогічної діяльності» є варіативною у підготовці бакалаврів за спеціальністю 6.040102 «Біологія». Метою її викладання є формування в майбутніх учителів біології готовності до еколого-педагогічної діяльності, а завданнями – оволодіння студентами

формами, методами й засобами еколого-педагогічної діяльності у школі, ознайомлення з передовим досвідом та сучасними досягненнями вітчизняних і зарубіжних педагогів, формування вмій і навичок екологічної діяльності, організації та проведення заходів природоохоронного спрямування. Навчальна дисципліна «Організація еколого-педагогічної діяльності» пов'язана з вивченням методики навчання біології, педагогіки, психології, основ педагогічної майстерності, екології.

Навчальна програма складається з одного змістового модуля – «*Види і форми еколого-педагогічної діяльності*». Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні *знати*: теоретичні положення еколого-педагогічної діяльності майбутнього учителя біології; зарубіжний та вітчизняний досвід еколого-педагогічної підготовки; мету і завдання, принципи організації, компоненти еколого-педагогічної діяльності майбутнього вчителя біології; уміння й види еколого-педагогічної діяльності; формування світоглядно-екологічних цінностей у системі національної освіти; методи, форми й засоби еколого-педагогічної діяльності; методичні вимоги до організації та проведення екологічної діяльності школярів у процесі урочної, позаурочної та позакласної роботи з біології.

Вивчення дисципліни пов'язане з оводінням уміннями – застосовувати теоретичні положення у практичній професійній діяльності; добирати і використовувати екологічну інформацію у процесі навчання біології; проектувати та планувати екологічну діяльність школярів згідно з їх віковими особливостями; добирати оптимальні методи, прийоми, засоби, форми екологічної діяльності у школі; моделювати різноманітні форми занять (екскурсії, екологічні ігри, тренінги, природоохоронні акції, екологічні вечори, диспути, виставки, конкурси плакатів, екологічні екскурсії тощо); керувати дослідницькою екологічною діяльністю школярів (екологічні проекти, дослідницькі роботи в МАН); організовувати різноманітні види навчально-пізнавальної діяльності на заняттях; аналізувати власну діяльність; аналізувати, узагальнювати й упроваджувати в практику педагогічні інновації та передовий педагогічний досвід.

Набуті знання та сформовані вміння забезпечують формування **компетенцій**: ключових (комунікативних, інформаційних, соціальних), загальнопредметних (операційної, дослідницької, пізнавальної, здатність розв'язувати проблеми, пов'язані з реальними ситуаціями), спеціальних (еколого-педагогічних) (використання теоретичних положень екології, методики навчання біології як необхідної передумови організації еколого-педагогічної діяльності в ЗНЗ; здатність організовувати дослідницьку діяльність школярів; володіння сучасними методами, засобами, формами й педагогічними технологіями організації екологічної освіти й виховання в межах вивчення шкільної біології; готовність застосовувати сучасні технології діагностики якості освітнього процесу; готовність аналізувати, систематизувати й узагальнювати педагогічний досвід з організації еколого-педагогічної діяльності у школі; здатність прогнозувати результати еколого-

педагогічної діяльності; самовдосконалення, підвищення рівня своєї компетентності, потреба в саморозвитку; ціннісне ставлення до навколишнього світу, до життя як найвищої цінності; відповідальність за свої дії, здатність критично оцінювати наслідки своєї діяльності та поведінки з точки зору еколого-доцільної поведінки й діяльності).

Зміст навчальної програми включає 6 тем – «Еколого-педагогічна діяльність як вид професійної педагогічної діяльності вчителя біології», «Історичні передумови формування екологічної підготовки як теоретичної основи еколого-педагогічної діяльності майбутніх учителів біології», «Світоглядно-екологічні цінності в системі національної освіти», «Форми, методи й засоби екологічної діяльності на уроках біології», «Організація екологічної діяльності у процесі позаурочної і позакласної роботи з біології», «Дослідницька екологічна діяльність учнів».

Під час *лекційних занять* студенти знайомляться із завданнями та принципами організації, компонентами еколого-педагогічної діяльності майбутнього вчителя біології; формуванням світоглядно-екологічних цінностей у системі національної освіти; методами, формами й засобами еколого-педагогічної діяльності; методикою організації дослідницької екологічної діяльності учнів.

Практичні заняття передбачають формування в студентів умінь і навичок застосування теоретичних положень у практичній професійній діяльності, зокрема: підготовки та проведення екологічних ігор, природоохоронних акцій навчально-виховного спрямування, екологічних вечорів, диспутів, виставок, конкурсів плакатів, екологічних екскурсій; організації дослідницької діяльності учнів у рамках діяльності Малої академії наук, а також розробки екологічних проектів.

Кожне заняття розпочинається коротким поясненням, у якому викладає основний теоретичний матеріал. Готуючись до заняття, студент має обов'язково опрацювати зазначену літературу, ознайомитися з коротким поясненням і дати відповіді на запитання рубрики «Актуалізація опорних знань».

Виконання завдань для аудиторної роботи передбачено індивідуально або в групах. Наприкінці заняття перевіряються результати виконаної роботи, проводиться їх аналіз і самоаналіз, а також викладач проводить інструктаж щодо виконання завдань для самостійної позааудиторної роботи.

Заняття включають застосування інтерактивних методів – кейс-вправи, «Коло ідей», метод «Прес», «Дерево пропозицій», тренінг, а також розробку сценаріїв позакласних заходів, екологічних проектів. Їх вирішення вимагає встановлення причинно-наслідкових зв'язків, формулювання та обґрунтування висновків. Вони мають на меті вчити студентів приймати екологічно виважені рішення в певних ситуаціях.

Самостійна позааудиторна робота студентів передбачає виконання проблемно-пошукових, творчих завдань, опрацювання наукової та педагогічної літератури з певної проблеми, підготовки екологічних ігор.

моделювання яких здійснюється під час практичних занять, а також підготовку презентацій, виставок і проєктів.

Отже, впровадження навчальної дисципліни «Організація еколого-педагогічної діяльності» сприяє формуванню в майбутніх учителів біології готовності до еколого-педагогічної діяльності.

V. O. Slipenko

Uman State Pedagogical University
named after Pavlo Tychyna

MODERN TECHNOLOGIES OF TRAINING FUTURE TEACHERS OF FOREIGN LANGUAGE (THEORETICAL ASPECTS)

Nowadays profound social and economic transformation of the society is eventuated, the intensification of economic development, the emergence of competition in the labor market and increasing the educational services, which require qualitative changes in the conceptual basis of professional training, new approaches to development of content, forms and methods of professional training of specialists of a new formation, introduction in educational process of higher educational institutions of advanced learning technologies.

Modern pedagogical technologies are intended the introduction of various types of pedagogical innovations that cause changes in the traditional educational process, overcoming the consequences of destructive processes in the education system, removing schools at higher competitive level. To improve the training of specialists, combining high professional competence, mobility, social activity, humanism and other qualities, that will help to operate successfully in the professional environment, we need optimization and actualization of innovative forms and methods of organization the educational process, improvement of learning content and the pedagogical paradigm.

In scientific and pedagogical literature there is a lot of discussions about the problems which connected with modern learning technologies in higher education. If earlier among major traditional educational technologies we distinguished lectures, practical classes, laboratory work, now, as a result of a large number of innovations, scientists produce more complex forms that can satisfy the most intellectually advanced student. Advanced learning technologies are considered by some scientists (J. Mead, V. Vlasov, T. Gruzevich, etc.), on the one hand, it is not just a form of obtaining knowledge, it is the process of developing the student's creative abilities, which allowing you to transform knowledge into some personal being and consciousness of a person. On the other hand, how to create the teacher-innovator, who should implement new innovative technologies in the educational process, assimilate the system of knowledge, form a personal attitude to any problem, considering it from different sides.

Personal development of students, the professionalization of personality is devoted to the publication of scientists G. Balla, A. Bogusha, A. Lynenko, etc.; personal oriented technologies of education have become the subject of research such scientists as R. Sears, S. Sysoevoi; methods of practical implementation of